

Foto: Valentijn te Plate

Een kijkje in het kelkje van longkruid: de hemelsblauwe bloemetjes vertonen van binnen spierwitte stampertjes te midden van een mooie warme gele gloed. Meer over het longkruidproject van de VNC op bladzijde 6.

HET NIEUWSTE ICOONLANDSCHAP

Staverden en Leuvenum

Tijdens een vrolijke ceremonie op vrijdag 12 mei bij het prachtige kasteel Staverden heeft de VNC Staverden & Leuvenum uitgeroepen tot het nieuwste Icoonlandschap van Nederland. Na Noorbeek (Zuid-Limburg), de Hoge Berg op Texel en het Aaltense Goor in de Achterhoek, vormen de Veluwe buurtschappen Staverden & Leuvenum samen het vierde gebied met dit bijzondere predicaat.

Geschiedenis

Al duizenden jaren wonen er mensen op de Veluwe. Dat bewijzen alleen al de grafheuvels die stammen uit de Bronstijd. In 1298 verleende de koning van Habsburg stadsrechten aan de toenmalige Graaf van Gelre, om midden in de bossen van de Veluwe een stad te stichten. Hoewel het nooit tot een heuse stad is gekomen, kreeg Staverden wel stadsrechten, die nog altijd van kracht zijn.

Rond 1300 werd het kasteel Staverden gebouwd. In opdracht van de Hertogh van Gelre werd het in 1400 bewoond en beheerd

door Gaedert van Staverden. Hij moest in die tijd witte pauwen op het landgoed houden, waarvan de veren werden gebruikt om de helm van de hertog te versieren. Het kasteel en landgoed zouden overigens vergaan en in armoede vallen als de pauwen ooit niet meer op het landgoed waren. Het kasteel kreeg al snel de naam 'Witte Pauwenburcht'.

Het huidige kasteel is eind 19^e eeuw gebouwd, en de witte pauwen worden er nog altijd gehouden. Gelukkig maar!

Foto: Valentijn te Plate

Het kasteel van Staverden.

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

Foto: VNC

De landbouwenclave in Leuvenum.

Landbouwenclaves

Ook de Leuvenumse landgoederen zijn beeldbepalend voor het gebied. Hier zijn nog tal van kleine perceeltjes, omzoomd door houtwallen. In Leuvenum komt een aantal van de gaafste en oudste landbouwenclaves van Nederland voor, die waarschijnlijk dateren uit de tijd van Karel de Grote. Deze agrarische gebieden zijn omsloten door bos en heide.

De enclaves bieden een waardevol rijke bodem en bodemleven op de doorgaans schrale grond op de Veluwe, dankzij duizenden jaren bemesting en verrijking met heideplaggen en de laatste honderd jaar ook bekalking. Daarmee dienen de landbouwenclaves als voedselbron voor allerlei planten en dieren, en zijn ze belangrijk voor de biodiversiteit van de Veluwe.

Natuur en landschap

Staverden en Leuvenum zijn ook rijk aan landschappelijke schoonheid. Naast de vele houtwallen herbergt het gebied onder meer beken, eeuwenoude akkertjes, hooilandjes vol bloemen, beukenlanen en blauwgraslanden.

Veel diersoorten profiteren alleen al van de voedselrijke landbouwenclaves, zoals reeën, herten, dassen, vlinders, hommels en egels. Maar ook de zeldzame beek-

prik laat zich zien in de glasheldere beekjes die het landschap doorsnijden. Groene varenpluimen sieren de houtwallen langs de oevers, overhangende vlierstruiken barsten van de bessen en sprookjesachtige elfenbankjes prijken op de met mos overtrokken boomstronken.

Het grootste deel van Staverden en Leuvenum is in handen van Geldersch Landschap & Kasteelen, Natuurmonumenten en particuliere eigenaren. Samen met de boeren die de gronden pachten, zorgen zij voor het behoud van dit bijzondere gebied.

Over Icoonlandschappen

Icoonlandschappen zijn gebieden met een bijzondere landschappelijke schoonheid en gaafheid. Deze unieke stukjes cultuurlandschap laten door hun rijke cultuurhistorie zien hoe de geschiedenis van het Nederlandse landschap levend gehouden kan worden. Verschillende partijen zetten zich ervoor in deze gebieden niet alleen te behouden maar ook verder te ontwikkelen. Bovendien zijn Icoonlandschappen ecologisch waardevol omdat er tal van bijzondere planten- en diersoorten voorkomen.

De VNC, die de lat hoog legt bij de keuze voor de Icoonlandschappen, laat door de aanwijzing zien dat er in Nederland nog bijzonder gave landschappen bestaan, die meer waardering en bescherming verdienen om voor de toekomst bewaard te blijven. Het predicaat kan ook worden beschouwd als blijk van waardering voor de mensen die bij het gebied betrokken zijn.

De schitterend uitgedoste herauten van het Woud der Verwachting verzorgden de feestelijke inleiding van de onthulling, compleet met paarden, ezels en blazers. Vervolgens lichtte VNC-directeur **Jaap Dirkmaat** toe waarom Staverden en Leuvenum het verdienen om in het illustere rijtje Icoonlandschappen te staan:

“Er is in de afgelopen vijftig jaar aan allerlei gebieden in Nederland een bepaalde status verleend. Met namen die telkens veranderen en bordjes die telkens verhangen worden. Maar als er nou iets is dat je niet steeds opnieuw moet uitvinden dan is het erfgoed. Erfgoed heb je, dat geef je door en daar verander je zo min mogelijk aan. Daar waar in Nederland die relictten nog aanwezig zijn voel je meteen die geschiedenis. Het gaat hier om landbouwenclaves, beekdalen, heide, prachtige bossen.

Eigenlijk is het een ladering van een compact stuk Veluwe op één plek, en ook nog puntgaaf. Nergens kun je de Veluwe in onze ogen zo goed voelen als hier. Daarom hebben we het voorgelegd als Icoonlandschap. En die landschappen moeten echt zó goed zijn dat als je erheen gaat, je kunt vertrouwen dat het het walhalla qua cultuurlandschap in Nederland is.”

Links: glasheldere houtwalbeken met gekartelde okerkleurige zand-golfjes op de bodem. Rechts: sprookjesachtige elfenbankjes prijken op de met mos overtrokken boomstronken.

Foto's: Valentijn te Plate

De onthulling

Vervolgens kreeg namens Geldersch Landschap & Kasteelen directeur **Peter van den Tweel** het woord: "Toen ik hoorde van dit initiatief in algemene zin dacht ik, "Goh wat is het mooi dat wij als vierde Icoonlandschap hiervoor in aanmerking komen". Want ik ken de andere Icoonlandschappen, en dat zijn allemaal landschappen die gedragen worden door de samenleving. Er is draagvlak voor. Wij houden samen, de eigenaren en de gebruikers, dit in stand. En dan wordt het vanzelf ook mooier. En dit gebied is ook altijd behoorlijk gebruikt. Als je ziet dat er aan de randen van de beekdalen al grafheuvels liggen van vierduizend jaar oud, dat er altijd gebruik is geweest van akker- en heidegronden, dan weet je dat dit een gemaakt landschap is, door onze voorouders. En wij doen ook weer ons best daarvoor, en dat doe je met elkaar. De kunst wordt om dit gebruik van het landgoed zowel landbouwkundig, recreatief als cultuurhistorisch voor de komende generaties in stand te houden."

Dirk Rota, gebiedsmanager Noordwest Veluwe van Natuurmonumenten citeerde Jacobus Craandijk, leraar en bekend van zijn wandelverslagen, en Piet Schipperus, kunstschilder, die in 1888 het gebied als volgt omschreven: "Al zwijgt dan de geschiedenis over dit bos, de verbeelding heeft het recht er niet enkel de rustige gestalte der eigenhorigen

op te roepen, hout hakkend, kolen brandend, takkenbossen bindend, op de schrale runderen die er weiden, de knorrende varkens die er eikels opsporen, maar het ook te bevolken met vorsten en edelen en vlugge jagers met briesende paarden en blaffende honden." "Dat schetst een beeld van een combinatie van ruigte en benutting, en als we nu in het Leuvenumse bos komen, zien we nog op verschillende plekken de relictten van die tijd en ook zeker van vóór die tijd. En dat zijn elementen die we heel graag ook als Natuurmonumenten willen koesteren en die prima passen binnen ons beleid."

Maarten Veldhuis, adviseur van Waterschap Vallei en Veluwe vulde aan: "Samen met Natuurmonumenten hebben wij in het Leuvenumse bos de Leuvenumse Beek weer in haar natuurlijke kracht gezet. Het systeem en het landschap zijn uniek. Er heeft hier in de voorlaatste ijstijd een blok ijs gelegen dat niet meer terug kon trekken. Daardoor is een hele grote kleilaag ontstaan, nu de agrarische enclave Uddel-Elspeet. Dat zorgt er ook voor dat er voortdurend water afstroomt naar de Staverdense Beek, Leuvenumse Beek en Hierdensche Beek. Was dat water en waren die iconische beken er niet geweest, dan was dit er ook allemaal niet geweest. Want de mens ging alleen maar wonen en werken op

de Veluwe waar water was. Dit systeem is zo uniek door die blauwe lijn."

Ten slotte **Frits van Hogendorp**, bestuurslid van de Stichting Sandberg van Leuvenum, die sprak namens de particuliere eigenaren in het gebied: "Verheugend dat wij nu als stichting op één lijn zitten met de ons omringende TBO's (terreinbeherende organisaties, red.). Dat gebeurt niet altijd moet ik zeggen. Wij voelen ons ook thuis in de omschrijving van Icoonlandschap. Er is in Leuvenum best wel wat veranderd aan de gebouwen, maar aan de bossen en de landbouwgronden is eigenlijk weinig veranderd. En dat is een groot goed. Onder het mom 'baat het niet dan schaadt het niet' zijn wij eigenlijk unaniem onmiddellijk akkoord gegaan om deel te nemen om samen met de TBO's het Icoonlandschap van de grond af te tillen."

De VNC dankt iedereen die mee heeft geholpen bij de totstandkoming van dit nieuwste Icoonlandschap. Op naar het volgende!

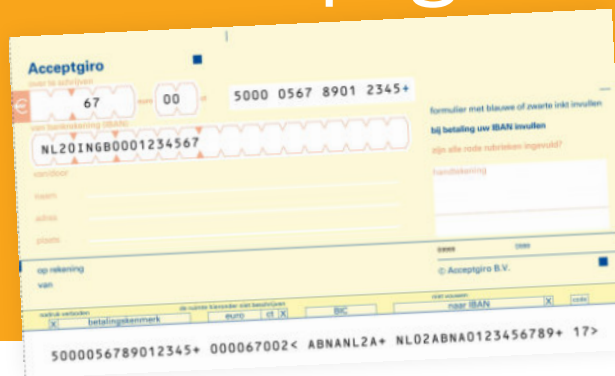
Kijk voor video's en meer foto's van Staverden en Leuvenum op www.icoonlandschappen.nl

Links: De hertog en hertogin van Gelre arriveren bij het kasteel. Midden: Wethouder Ronald van Veen van gemeente Ermelo en Peter van den Tweel, directeur Geldersch Landschap & Kasteelen nemen het eerste bord in ontvangst. Rechts: Jaap Dirkmaat, directeur VNC, spreekt het publiek toe.

De opvolger van de acceptgiro

Zoals wij al in eerdere edities van de Landschappelijk hebben aangekondigd, worden per 1 juni 2023 acceptgiro's niet meer verwerkt door de banken. Dat betekent dat ook wij voortaan geen acceptgirokaarten meer meesturen met dit ledenblad. Bij de vorige Landschappelijk zat dus voor de laatste keer een acceptgiro.

Vanaf nu werkt de VNC, net als veel andere goede doelen, met de opvolger van de acceptgiro genaamd Mijn eenmalige gift. Wat er voor u vanaf nu verandert, hangt af van de manier waarop u gewend bent uw contributie en/of uw gift voor onze zomer-, herfst- en kerstacties te betalen. We lichten toe wat dit voor u betekent.

Wat het betekent voor u

De welbekende gele acceptgirokaart kunt u niet meer gebruiken en sturen wij dus ook niet meer op. De opvolger die de VNC gebruikt heet Mijn eenmalige gift en ziet er wat anders uit. U zult zien dat de kaart nu bestaat uit twee onderdelen.

Optie 1

Als u via **internetbankieren** betaalt, gebruikt u het bovenste gedeelte van de kaart.

Optie 2

Bent u gewend de **betaalkaart** op papier in te vullen en op te sturen, dan gebruikt u het onderste gedeelte van de kaart. Beide opties lichten wij nog extra toe.

Optie 1

U betaalt via internetbankieren

Als u via uw bank-app of de website van uw bank betaalde, verandert er voor u niets. In het bovenste deel van de kaart (1. Doneer online) staan onze naam, ons rekeningnummer en uw betaalkenmerk voor de betaling. U vult deze gegevens zelf in zoals u gewend bent.

Als deelnemer aan het initiatief **Mijn eenmalige gift** zijn wij verplicht ook een QR-code op de betaalkaart te plaatsen. Voorlopig gaat deze nog naar een tijdelijke pagina op onze website, omdat u via deze QR-code nu nog niet een betaling kunt doen. Het is daarom het snelst en eenvoudigst om, zoals hierboven beschreven, zelf onze gegevens en uw betaalkenmerk in te vullen in uw bank-app of op de website van uw bank, en vanaf daar uw gift of contributie over te maken.

Wij werken aan de mogelijkheid om in de toekomst betalingen direct via de QR-code te kunnen doen, maar tot die tijd raden wij u aan de 'standaardoptie' internetbankieren te gebruiken.

Optie 2

U stuurt de betaalkaart op via de post

Stuurde u eerst de acceptgirokaart altijd naar de bank? De kaart van **Mijn eenmalige gift** stuurt u **niet meer naar de bank, maar rechtstreeks naar het goede doel zelf**, in dit geval dus de VNC.

Vul de bon op het onderste gedeelte van de kaart in, knip deze af en doe deze in de bijgevoegde retourenvelop op de post. De envelop is geadresseerd aan ons kantoor in Beek-Ubbergen.

Door het opsturen van deze kaart geeft u ons **eenmalig** toestemming om het door u ingevulde bedrag af te schrijven.

Als lid ontvangt u komende dagen onze **Zomeractie**, met het voor het eerst het formulier **Mijn eenmalige gift**. En enkele leden krijgen al bij deze **Landschappelijk** het formulier als herinnering voor de contributie 2023.

Bovendien kunt u uw bijdrage altijd en eenvoudig stopzetten of terugboeken als u dat wilt. Bel of mail ons en wij regelen het graag voor u.

We helpen u graag

Wij kunnen ons voorstellen dat u nog vragen heeft. Neem daarom gerust contact met ons op. Wij helpen u graag! U kunt tijdens kantooruren bellen naar 024 684 22 94 of mailen naar info@nederlandscultuurlandschap.nl.

Geeft u aan een goed doel?

Per 1 juni verdwijnt de Acceptgiro.
Met **Mijn eenmalige gift** kunt u veilig en betrouwbaar blijven doneren.

Wat betekent dit voor u?

Met **Mijn eenmalige gift** kunt u op 2 manieren doneren:

Invullen en versturen per post

Met de bijgevoegde antwoordenvelop, direct aan het goede doel.

Overboeking via internet

Neem de gegevens over of gebruik de handige QR-code!

Meer weten?

www.mijneenmaligegift.nl

Veel dank, uw steun blijft nodig!

NB: incasso voor contributie

We maken nogmaals graag van de gelegenheid gebruik om u te informeren dat u ook altijd over kunt stappen op een automatische incasso voor uw leden-contributie. Uw volledige bijdrage komt dan aan ons ten goede, omdat wij u geen brief meer hoeven te sturen (het scheelt naast geld dus ook papier!). U hoeft er dan zelf niets meer voor te doen om ons te kunnen blijven steunen.

Planeet klonen

Oh, het klimaat verandert en dat is volgens de meeste wetenschappers helemaal onze schuld. We moeten extra bossen aanplanten, natuurlijk, en dat kan het beste en snelste in gebieden die al natuur zijn want dan kost het vrijwel niks. Hooguit 2,5 eurocent per boompje.

Waar de boompjes worden geplant was natuurlijk al natuur, maar nood breekt wet, dus volplanten die enclaves, inhammetjes en speelse kartelranden, recht die hoeken. Het is straks bos of intensieve landbouwgrond of stad. Zo verhardens ons land en onze geest.

Er moet gebouwd, veel te veel woningnood, veel te weinig mensen in een huis. En we moeten bouwen tegen en in de natuur. Legaliseren van vakantie-woningen, de beste methode om onder het mom van recreatiewoningen hele woonwijken te bouwen in bossen en landgoederen. Ze worden achteraf toch gelegaliseerd.

En als we geen huizen mogen bouwen maar wel sportvelden, dan plaatsen we die buiten de bebouwde kom en bouwen we op de leeggefallen plek. Dat trucje kun je iedere zoveel jaar herhalen.

We moeten hout hebben en papier, natuurlijk wel, en dat halen we uit bossen, met snel groeiend hout, dat je met zware machines makkelijk kunt omzagen en verwerken, maar we noemen het hoogwaardige natuur. Tuurlijk wel!

We weten zoveel geitenpaatjes en escapes, maar doen of we amechtig moeten ploeteren om de natuur te ontzien. Onze kazernes, vroeger in de steden, nu al decennia wederom in de natuur. De Koude Oorlog herleeft, dus landen onze helikopters tussen de hertjes in de hei. Maar als de Russen komen, komen ze niet voor de hertjes, maar voor u en mij, natuurlijk wel.

Oefen dus voortaan in de steden zoals laatst de Luchtmobiele Brigade in hartje Rotterdam. Oh en doe dan de hele luchtmacht ook maar niet boven de Wadden. Wij verdedigen niet de hertjes maar onszelf, mogen we dan ook de hinder daarvan onverbiddelijk voelen en horen? Vliegtuigen, oost-westbanen en Lelystad. Natuurlijk, maar dan aanvliegroutes en landingsbanen zodat de grutto's er niets van hoeven te merken.

Zonneparken, ja op de daken, niet in de natuur en windmolens en geluidshinder, en al die spin-offs van de door ons gewenste luxe. Vluchtelingen vangen we voortaan op in ons midden, niet in het bos.

Hoe is het toch mogelijk dat, als wij het water in de bodem willens en wetens hebben vervuild, het landschap gesloopt, dat we toch drinkwater winnen onder natuurgebieden die al zo zwaar verdroogd zijn? Waarom zoekt onze 'beschaving' steeds naar uitwegen om alle rekeningen vooruit te schuiven en nooit af te lossen? En de gevolgen van ons handelen af te wikkelen op de natuur. Oh, en op onze kinderen.

We kunnen niet doorgroeien tenzij we de planeet klonen.

Jaap Dirkmaat

Zomeractie 2023

Over enkele dagen ontvangt u post over de zomeractie 2023. We vragen u voor de zomeractie dit jaar om een extra bijdrage voor ons werkkapitaal voor onze landschapsherstelprojecten. U moet het zien als een potje voor het dekken van tekorten in projecten, het verbinden van de ontbrekende schakels, het n t die extra stap te zetten voor een uitmuntend landschap.

In het Bronnenbos in Ubbergen, nabij voormalig klooster de Rafter, staan de laatste exemplaren van het smal longkruid in Nederland.

Smal longkruid

Foto: Peter Verbeek

De gebroeders van Lymborch, geboren te Nijmegen, waren de eerste schilders die perspectivisch schilderden. In hun wereldberoemde miniaturen is het azuurblauw vrijwel altijd en overdadig aanwezig in hemel en kleding. Op de markt van datzelfde Nijmegen zou vorige eeuw het laatste 'smal longkruid' van ons land te koop zijn aangeboden. Een wilde plant die naar verluidt ontvreemd was uit het goed van de Baron van Verschuer, bezuiden de stad: de Sint-Jansberg net over de grens in Limburg.

Het is nu moeilijk voor te stellen, maar er is een tijd geweest dat men niet perspectivisch kon schilderen en de kleur blauw niet voorhanden was.

Wel in de natuur, denk aan ereprijs, het zandblauwtje en de vergeet-mij-niet, de akelei, veldsalie en ridderspoor, bijna alle klokjes, en de wilde boshyacint, lupine, hondsdrif en het kruipend zenegroen.

Maar blauwe kleurstof in de verfindustrie kwam in de middeleeuwen uit een mineraal 'lazuriet' dat zeldzaam was, zo ook dus de azuurblauwe kleur die men eruit kon vervaardigen.

Niet alleen zou het bij de juiste aanwending zieke longen kunnen genezen (vandaar ook de naam), het bloempje is een wonder op zich. Wanneer het uit de knop komt is het roze-paars, waarna het azuurblauw kleurt. Het mooiste blauw. Maar wat bezielt iemand, kennelijk in het besef dat het het laatste smal longkruid van ons land zou kunnen handelen, de plantjes uit te spitten, op te potten en met een prijs op de markt aan te bieden? Later als in het plaatsje Ubbergen, in een particuliere tuin, langs een bronbeekje een paar vierkante meter longkruid wordt ontdekt, wordt deze vondst als niet wild beschouwd.

Enkele jaren later wordt deze tuin en die van alle burens in het buurtschap door de Minister van Landbouw aangewezen als staatsnatuurmonument, zo de groeiplek veiliggesteld. Dit zware middel van aan-

wijzing gebruikten de ministers in het verleden alleen als laatste redmiddel om evidente natuurwaarden veilig te stellen voor ons land en het nageslacht. Er werd dan een beheerder aangewezen en een beheerbedrag bij geleverd. Maar 'dankzij' staatssecretaris Bleker, wie kent hem niet?, werden alle staatsnatuurmonumenten opgeheven en de wet geschrapt, met droeve gevolgen voor veel soorten en gebieden en de goodwill van de lokale eigenaren en beheerders.

Inmiddels is de groeiplek verschrompeld tot één vierkante meter groot. Een ultieme poging om ambtenaren na het vertrek van Bleker nog op andere gedachten te brengen botste op een muur van minachting. "Dat nageslacht (lees: onze kinderen) moest dan maar even over de grens gaan kijken als ze het plantje per se wilden zien." Bovendien stond het in geen enkele Europese richtlijn, zo had men op het ministerie uitgezocht, dus konden we het risico op uitsterven met vertrouwen tegemoet zien.

Het smal longkruid, azuurblauw, zou de gebroeders van Lymborch zeker in vervoering hebben gebracht. Zoveel blauw, oog voor detail, diepte en perspectief en de passie die uit al hun werken blijkt. De drie stierven alle in hetzelfde jaar 1416, waarschijnlijk aan de pest. Maar hun werken leven voort, al eeuwen lang.

En hoe zal het het laatste smal longkruid vergaan? Uitsterven omdat het nu bezit is van de huiseigenaren in wiens tuin het staat? Overwoekerd door braam en netel?

U leest het allemaal hier.

Foto: Wikipedia, R.M.N. / R.-G. Ojeda

De botanische naam *Pulmonaria* is afgeleid van het Latijnse *pulmo* (long). Men meende dat de tekening op de bladeren van het gevlekt longkruid (de meest algemene longkruidsoort) op (zieke) menselijke longen leek. Volgens de zogenaamde signatuurleer werd de plant daarom als geneesmiddel bij longaandoeningen beschouwd. Die geneeskrachtige werking is echter niet

bewezen. Blad van longkruid vermengd met lavas en smalle weegbree zou helpen tegen inwendige verslijmingen.

Voor insecten is longkruid een belangrijke plant, aangezien de bloeitijd is afgestemd op het verschijnen van de eerste wilde bijen. Met name voor vroeg vliegende wilde bijen, zoals gewone sachembij en tweekleurige zand-

bij en diverse soorten hommels is het een belangrijke voorjaarsbron van nectar en stuifmeel.

Onder aan de zaden (nootjes) zitten vlezig ahangsels, zogeheten mierenbroodjes. Mieren worden hierdoor gelokt. Ze verslepen de zaden en dragen zo bij aan de verspreiding van longkruid. Daarnaast breidt de plant zich ook uit via de horizontale wortelstok.

Foto: Charlotte Witte

De groeiplek van de laatste tientallen exemplaren van het smal longkruid in Nederland.

Divergens, die stekken en zaad heeft verzameld van het smal longkruid. Deze worden vervolgens opgekweekt, en later weer uitgezet in het Bronnenbos. Daarbij wordt de plant ook uitgezet op andere locaties van hetzelfde Bronnenbos waar het smal longkruid nu niet meer voorkomt. Zo wordt de populatie versterkt en krijgt het smal longkruid een betere overlevingskans. Bovendien zal het zaad worden toegevoegd aan de Nationale Zadencollectie van het Levend Archief, zodat het ook is veiliggesteld voor de toekomst.

Het tweede onderdeel van het project bestaat uit het verwijderen van rododendrons. Deze groeien vanuit een naastgelegen tuin het Bronnenbos in en dreigen de laatste groeiplek van het smal longkruid te overwoekeren. Deze werkzaamheden worden na het broedseizoen uitgevoerd en doen we zoveel mogelijk met de hand, om het kwetsbare gebied zo min mogelijk te verstoren.

Waarschijnlijk zijn er de komende jaren nog meer maatregelen nodig om het Bronnenbos van Beek-Ubbergen en de bijzondere soorten die er groeien in stand te houden. Met dit project is daarmee een begin gemaakt en is het verdwijnen van het zeer bedreigde smal longkruid hopelijk voorkomen.

VNC gestart met bescherming van smal longkruid

In een nieuw project werkt de VNC aan bescherming van het smal longkruid (*Pulmonaria montana*). Deze zeer zeldzame plant staat op de Rode Lijst van planten en is tevens een zogenaamde 'prioritaire soort' van de provincie Gelderland.

Met deze soorten gaat het over het algemeen slecht, daarom zijn er mogelijkheden om een bijdrage van de provincie aan te vragen om deze te beschermen en in stand te houden. De VNC heeft begin van dit jaar een bijdrage gevraagd en gekregen voor het smal longkruid, waarmee we kunnen beginnen met de bescherming van deze zwaar bedreigde plant.

Het beschermingsplan vindt plaats in het Bronnenbos in Ubbergen. Hier groeien nabij voormalig klooster en nu woon

werkgemeenschap *de Rafter* de laatste tientallen (!) exemplaren van het smal longkruid in Nederland. De laatste jaren merkte betrokkene bij de Rafter Minne Feenstra dat de populatie sterk achteruitging, wat onder andere te maken kan hebben met verdroging en verzuring. Met relatief eenvoudige maatregelen kunnen we veel betekenen voor deze zeer kwetsbare populatie.

Het project bestaat uit twee onderdelen. Het eerste wordt uitgevoerd door ecologisch adviesbureau Natuurbalans-Limes

Nieuwe gebiedsaanvraag voor de Maasheggen

Foto: Valentijn te Plate

Voor het Collectief Deltaplan Landschap voeren we in de Brabantse Maasheggen al sinds 2016 allerlei activiteiten uit om het landschap nog mooier te maken. Het Collectief Deltaplan Landschap is een initiatief van het Louis Bolk Instituut, Grauwe Kiekendief – Kenniscentrum Akkervogels en Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en is opgericht in 2014. Het Collectief zet zich in voor agrarisch natuurbeheer in de Maasheggen.

De verschillende activiteiten komen voort uit een zogenaamde 'gebiedsaanvraag'; een plan van aanpak voor een periode van 6 jaar binnen het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). Dankzij het overtuigende plan dat we met het Collectief in 2016 indienden konden we destijds aan de slag, en sindsdien hebben we veel werk in het gebied verzet. Nu, zeven jaar later, hebben we voor het Collectief een nieuwe aanvraag ingediend voor de nieuwe periode 2023-2028 van 6 jaar ANLb.

In overleg met het buurcollectief Brabant Oost heeft het Collectief Deltaplan Landschap het werkgebied kunnen vergroten, zodat het nu een nog groter deel van het UNESCO-biosfeergebied de Maasheggen bestrijkt. Dankzij de uitbreiding kunnen we ook meer deelnemers (lees:

boeren) bedienen om de Maasheggen landschappelijk te versterken. De nieuwe contracten met de boeren zijn inmiddels afgesloten.

Een belangrijke verbetering in de nieuwe gebiedsaanvraag is dat het aantal meerjarige vogelakkers flink zal uitbreiden. Er komt maar liefst 30 hectare vogelakker bij. Dit zal vooral ten goede komen aan de geelgors, de patrijs en de ringmus, maar ook aan de vele andere vogelsoorten die afkomen op het voedselaanbod en de schuilplaatsen in de winter die een vogelakker biedt.

Nu de nieuwe ANLb-periode gestart is, houden we u uiteraard op de hoogte van ons werk om de Maasheggen nog mooier te maken.

Foto's: 123RF

Vrijwilligers gezocht voor het Landschapmuseum

De VNC is op zoek naar een gastheer of -vrouw om bezoekers rond te leiden in ons Landschapmuseum. Ook zoeken we groene vingers die willen meehelpen bij het onderhoud van de landschapstuinen. Het is rustig en gezellig werk in een prachtige omgeving in Beek-Ubbergen bij Nijmegen.

Wij worden gesteund door

